

Brudevielse

for

Herr Kjøbmand Johan Christopher Halven

og

Frøken Ingebor Brun.

Af

C. Brun,

Stiftsprovst og Sognepræst.

Holden i Domkirken paa hans Sølvbryllupsdag,

den 14de April 1826.

Bergen.

Trykt og tilkjøbs hos Chr. Dahl, N. S.

1875

THE STATE OF NEW YORK

IN SENATE

JANUARY 15, 1875

REPORT OF THE

COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE

ALBANY:

WEDDELL, SMITH & COMPANY, PRINTERS, 1875.

Det Udgaende, som først udgaaer af mit Hus's Dørre, skal høre Herren til." Saa læse vi i Dom. B. 11, 31. Og den Fader, hvorom vi der læse, var Gileaditteren Jephtha. Rustet til Strid mod sit Fødelands Fiender, gjorde Han her det Løfte, at hvis Han kom tilbage fra Slaget med Seier over Ammon, vilde Han offre den Herre Zebaoth hvad det og var, som først udkom fra Hans Hus's Dørre, eller derfra kom Ham først imøde. Ei tænkte Han paa, at det kunde holde haardt at holde hvad Han her lovede; altsaa et hvist overilet, urbesindigt Løfte. Men hvor mangt et saadant gjorde ikke det svage, det kortsynede Menneske? Og godt og vel, naar det endnu blot angik os selv, hvad vi lovede, ikke havde tunge Følger for Andre, hvorved disse kunne komme uskyldig at lide for vor Daarlighed. Saa gif det her. Med Seier kom Jephtha tilbage fra Slaget, for at nyde det frelste Fødelands taknemmelige Belønninger, og de skjønne Familiegleder, som altid smage bedst efter et vigtigt, et lykkeligt fuldendt Dagværk. Men mindst havde Han tænkt, hvad Han dog, da Han gjorde sit Løfte, burde have betænkt: End om din egen, din eneste, din ligesaa glade som uskyldige Datter vil komme dig imøde? Og, see! just

Denne blev det, som først udgik af Hans Huus. O, Sorg midt i Glæde! Her paakom i Fred Bitterhed, ja! en Bitterhed. Arme Pige! som ikke vidste hvad Sorg Du her paaførte den, Du af Alle helst vilde glæde, ikke vidste til hvilken mørk Fremtid Du indviede dig Selv, ved at ile din Fader indde, ikke vidste at denne Gjenforening vilde blive Grunden til den eenlige Stand, hvori Du maatte bestemme Dig til at henleve Dine Dage. Ja! dette blev Følgen af Faderens Løfte. Thi ei bestod det i, som Nogle have meent, at opoffre sin Datter til det æsttelige Moloks Offer. Dertil var Han for oplyst om Forsyners Forelske med Pagtens Folk, dertil altfor Rettskaffen, saaat Paulus næbnte Ham endog blandt de Altidens Mænd, hvorom han sagde: „Alt Verden var dem ikke værd“; og de Ord, hvormed Forfatteren af Dommernes Bog slutter denne Eildragelse, ere tilstrækkelige for at oberbevise os herom: „Dg Jephtha gjorde mod sin Datter efter sit Løfte, og hun vidste ikke af Mand, og det blev til en Skik i Jsrael“. Men dog alligevel, naar Faderen her opoffrer sin eneste Datter til eenlig Stand, hvad Offer gjør Han ikke da; Han giver slip paa Haabet om at see sin Stamme rodfæstet, at see sit Navn forplantet indtil sildigste Slægter, at see sig forynget ved de Glæder, der endog vore i nedstigen de Linie. Og hvilken Haardhed, maa Han ikke, mod sin Villie tillade sig her, og det mod en Datter, som var hans Diensthyst, der aldrig hadde bedrøvet Ham. O, hvor bitter falder det ikke mangengang for os Forældre, naar vi maatte paalægge vore Børn nogen Tvang, modsætte os deres Ønsker, kunde da vore Børn læse ind i vore Hjerter, de ville da see det Modsatte af Haardhed, hvoraf vi besjæledes, de ville finde en Soelse, lignende til denne Jeph-

thas: „Min Datter! af, hvor har Du mig nedbsiet!“
Ja! ja! Selv de ellers lykkeligste Forældre, der velsigner
des med gode og lydige Børn, vare vel derfor ikke altid fri-
tagne for mangen Familieforg. Just det, at de altid vare
om dem, hos dem, indviede i Alt hvad der beeghede dem,
havde deres hele Sjæls Fortrolighed, vare tilstede ved et
hvert af deres vigtige, betydelige Skridt, deelstog i ethvert
Mærke, der indhyllede dem, maatte naturligviis ogsaa ha-
ve til Selvfølge: „At ville de fryde sig med dem naar de
vare glade, maatte de ogsaa græde med dem, naar de vare
grædende“. Men saa kjøbte de da ogsaa for disse Sorger
mangen skjon Børneglæde, og byttede ikke med den Bør-
neløse der med rette maatte klage: „Herre! hvad er jeg,
som gaaer hen uden Børn“.

Kjære Brudepar! Naar jeg idag laante Je p h t h a s
Ord til den høitidelige Hensigt, som her har sammenkaldet
os, saa var det ogsaa kun blot hans Ord, bogstavelig an-
vendte paa min Familiefest, som jeg laante, da isøvrigt
Hans og mit Tilfælde ere just hinanden ganske modsatte.
Saavel Ord som Tildragelse, skulde kun for mig bane Veien
til Overgangen fra en Fader, der opoffrede den Glæde
han kunde have oplevet af en kjær Datter, til en anden
Fader, der helliger Gud den Glæde han virkelig oplever,
tilbeder sig denne Glæde af Gud befæstet, bane Veien til
Overgangen fra en Dag, der samlede til Sorg, til en
anden Dag: det vel adskilte, men til Fred og Glæ-
de. Ikke vidste jeg, kjære Brud! Du min haabefulde,
førstefødte og inderlig elskede Datter! naar jeg med rørt
Hjerte helliger Gud, din og min himmelske Fader, den
Glæde jeg idag af Dig oplever, en for mit Faderhjerte
skjønnere Lønte end denne: „Den første Datter,

der udgaaer, som Brud af mit Huses Dø-
re, skal høre Herren til. Som hun har gjort det,
saa vil Hun fremdeles gjøre det, og min Tak, min Glæde,
min Følelse herover skal tilhøre ham, som kaldte sig Kjær-
lighed, ham som herfor eene tilkommer Æren. Allerede
ved det første Indtryk af din Tilbørelse, min Tunge bor-
der aldrig udslettes af mit Hjerter, da man lagde Dig i
mine Fader: Arme, og herved rakte mig et Udtryk af Din
Moders livagtige Billede, og jeg modtog Dig med en Taa-
re i Diet, var min Glæde Gud helliget. Var Du det førs-
te Pant paa Forældres Kjærlighed, saa rakttes der dem og:
saa i Dig en kjær Forglemmigei af denne. Til Glæde
blev ei alene Din Fødsel, men Din Udvikling blev Tid ef-
ter anden for Forældre, Bedsteforældre, og ethvert godt-
Menneske, der deeltog i vort Vel, det vellystfulde Syn.
„Din Tungebor“, sagde engang min hensøvede Fader,
han Patriarchen, hvis Dienslyst Du var, „Hun gaaer
ret stærkt ind paa vort Hjerter“, at jeg ordlydende skal hol-
de mig til hans Udtryk, og Oldingens Afsyn blev lyst som
Dagen. Aldrig glemmer jeg heller dette Afsyn, da, blandt
flere smaa Prophetier om hans Børnebørn, ogsaa denne
blev affjunget paa een af hans Bryllupsdage, i Aaret
1804:

„Hver Tungebor skal frygte Gud,
Og holde høit hans Ord i Ære,
Og naar Hun engang bliver Brud,
Skal dette Hendes Udtryk være:
Gud frygtig, Ærbær, From og God,
I alle Godes Gunst Hun stod“.

O! maatte Han saavist idag være et usynligt Vidne
til den Glæde, der Gud helliges, saavist som Han da tilli-

ge var det for en Deel til Prophetiens Opfyldelse. Men blev det ham nægtet at være et synligt Vidne hertil, saa skulde da hun Oldemoderen, den 80aarige, hvis Navn Du bærer, ogsaa have denne Glæde ulevet, ogsaa tage den med sig herfra, Hun, hvis Livs Aften blev en mærkværdig Blanding af Lys og Mørke; Hun, som allerede vilde have ladet sig nøie ved at see ældste Søn som denne Menigheds første Lærer, og sagde allerede dengang, da Efterretning bragtes hende herom, med hiin Gud hengivne Anna: „Nu vil jeg gjerne døe“; men som ogsaa siden har oplevet at see Sønnesønnen i Faders og Farfaders Forretninger; Hun, hvis Forbønner i denne Høitidsstund arbeide sig op til Gud for hendes Sønnedatters Fremtid, og hvis Betsignelse ledsager Dig op til dette Alter, fordi Du ikke har gjort Dig hendes Navn uværdig; Hun, som tillige med mig mindes den Dag med Glæde, da jeg med disse Ord ledte Dig op til Gud: „Skulde Du ikke fra nu af kalde mig din Fader, jeg var din Ungdoms Leder“. Med andre Ord: „Den første Datter som til Pagt udgaaer fra mit til Herrens Huus, vil høre Gud til“; Hun, for hvem det tillige med mig kroner Dagens Glæde, at Din Lyst den Dag i Dag til Gudsdyrkelse, Din Kjærlighed til Guds Huus, Dit aabne Hjerter for Indtrykket af Herrens Ord, Din Blide, sømme Deeltagelse i Forældres, Sødskendes, Venners, Ja, hvert godt Menneskes Væ og Vel, Din Tilbøielighed til altid at undskyde, mene vel og tage Alt op i den bedste Mening, ere ligesaa mange Vidnesbyrd om, at Du endnu hører Herren til, og Forsikringer om, at Du altid vil ham tilhøre. Og med hoormegen Ret helliger jeg da ikke, som Fader, Gud min Glæde, naar jeg her seer Dig nedknæle som Brud for dette Alter, hvorledes Du

da fuldbyrder Dit eget Hjertes fri Valg, gaager Dit eget
 Onkles Opfyldelse imøde. Jeg seer min førstefødte Datter
 forsøret, glad som Agerdyrkeren, der seer det første
 Aar paa sin Ager udsprunget. Vel skal ogsaa Du gaae ud
 fra mit Huses Dørre, forlade Fader og Moder, men at
 Du kan tage Dine Forældres Velsignelse med Dig, sikkrer
 mig for Opfyldelsen af det fjerde Buds Forjættelse: „At
 det maa gaae Dig vel, og Du maa længe leve paa Jorden“. Selv
 skal jeg, seent eller tidlig, bringes ud af mit
 Huses Dørre, ned i min Grav, og jo flere af Mine jeg
 da veed vel, og at det vil gaae Dem vel, Intet mangle
 Dem efter mine Dage, jo lykkeligere vil jeg være ved min
 Bortgang. O, velsignet være Din Udgang af mit Huus,
 min Datter! saavidt som jeg bygger Din Fremtids Lyksalighed
 paa en Klippe, paa den Herrens Grundbold, som
 staaer fast, og har denne Befegling: „Herren kjender sine“.
 Og med denne min Datters bedste Medgjort, lykønsker
 jeg ogsaa Dig, kjære Brudgom! og mig Selv med
 den Fortrøstning: „At da I to fra nu af skulle være Eet,
 saa vil ogsaa Gud give Eder eet Hjerter og een Vel til at
 frygte ham, at det maatte gaae Eder vel“. Saare glad
 optager jeg Dig, min Ven! i min Families Skjød. For
 meer end een sønlig Glæde takker jeg Dig allerede, og
 hvad har jeg da ikke at haabe! Med hæderligt Vidnesbyrd,
 saavel fra Dine Pleieforældre, som Lærere og Ungdomsle-
 dere, naaede Du dette Maal. Høist tilfredsstillende maa
 Din Selvbevidsthed være Dig: At i det Du takker
 det kjærlig vaagende Forsyn for Dine henrundne Barn-
 doms og Ungdoms Dage, og fordi Det skjulede Dig under
 sine milde Vingers Skygge, saa kan Din velanvendte Ung-
 dom tilraabe hver Ungling: Brug kun din Tid vel, saa

vil du aldrig blive forlægen, den vide Verden vil staae dig aaben. Og kunde her en Røst høres fra Din forklarede Moders Opholdstied, den vilde tilføie: „Og vær Sønsom Han mod dine Forældre; „Han trostede mig, som en Samiech, i min Kummer og mine Hænders Arbeide paa Jorden“; saa skal det gjengjeldes Dig igjen, om Du nogensinde Selsk skalde blive Fader. Ja! til Lykke med denne Bevidsthed! Med den vandre Du nu Haand i Haand med min Datter, og: „Godt og Misfandhed skal møde Dig!“

Men, kjære Brudepar! jeg har allerede antydet Vigtigheden af den Dag, paa hvilken Jephtha vilde holde sit Løfte. Jeg har sagt, at som den skalde samle til Sorg, saa skalde min adskille, men til Fred og Glæde. Det staaer kun nu tilbage at berøre een Synspunct, hvort Jephthas og mit Tilfælde har noget lignende til hinanden; og det var denne: at denne Dag, paa hvilken jeg helliger Gud min Glæde over en haabefuld Datters Egtesforbindelse, er for mit Hjerte af ligesaa usigelig Vigtighed, som det var for ham, efter en Lids Forløb, og det som Seiers herre, igjen at hilse sit Fædreland. Med denne Dag, kjære Brud! vender en taknemmelig Erindring tilbage om dine Forældres egen Bryllupsdag, og den Tid der hemsvandt i deres Egteskab. 25 Aar idag vakte ogsaa din Moder og jeg hinanden Trostabs og Kjærligheds Haand, og har man kaldt dens Datum første Sommerdag, har man villet ansee den lille Omstændighed af Tid for et Forsvarsel om et frugtbart Egteskab, saa skal Dagen ikke have sagt Usandhed. Var vel ikke vort, blev vel aldrig noget Egteskab paa Jorden et forgensfri Eden, vi maatte dog

være høist utaknemmelige baade mod Gud og Menneſker, om vi ikke vilde erkjende det opfyldt paa os: „Og han velsignede dem“, 13 Grene udſkjød vort Stammetræ, men den ene, ſom det ſyntes, for frodigt, for stærkt for dens Alder, og hvorfor Høſtens Herre omplantede den i en fordeelagtigere Jordbund, medens Tolvtallet af Grene, det patriarcaliſke Tolotal, endnu omſlynger Træet, og lykkelig gjør Stammen. Men lovede Sommerdagen Frugtbarhed, en talrig Afkom, ſaa vare juſt ikke for Dieblicket, da Baandet knyttedes, de øvrige Omſtændigheder og Udſigter de Løfterigſte. Men juſt derfor helliger jeg Gud min Glæde over Dagen med ſaa megen ſtorre Tilfredshed, med en ſaa meget mere grundet Taknemmelighed. Ogsaa mit Egteſkabs Erfaring kan tjene til Beviis for, hvor kort ſynede vi Menneſker ere. Mangen Udſigt for det unge Par var mindre glimrende end de ſelv, end deres Forældre kunde ønske, men alting udviklede og opklarede ſig til den Grad af Lykſalighed, ſom Ingen i Begyndelſen torde haabe, og derimod ſaae man, deſværre! ſtundom de glædeſte Forhaabninger at tabe ſig, og efter den blideſte Morgenſtund at følge en taagefuld og ſtormfuld Middag. Hvad maatte ikke Jephtha have lovet ſig af den Dag der gjengav ham ſin Datter og ſit Fædreland, men Aftenen af denne Dag, o! hvor ulig Morgen. Dine Forældre, kjære Brud! ſpurgte idag 25 Aar, vel ikke med Miſſehaab, men dog med en vis beſkeden Frygt: „Min Hyrde god, hvor kommer jeg henover?“ Men idag ſige de, med Hensyn til de tilbagelagte Fjed: „Herren haver givet Lykke paa vor Reife!“ Og ſkulde vi da ikke med Rette ſige om Dagen, ſom om vor Glæde paa den: „Den Dag paa hvilken vor førſefødde Datter rækker ſin Brudgom Haan:

den, skal høre Gud til, være ham helliget". Med hvor megen Ret frembær jeg ikke ogsaa idag det samme Takoffer jeg nylig og ved flere høitidelige Anledninger har frembaaret; „Herre! hvad er jeg, og hvad er mit Huus, at du haver ført os hidindtil". „Herre! jeg er ringere, end alle dine Misfandheder, og al din Trofasthed, som du har beviist mod din Tjener". Fra Dagen, kjære Ingebor! da dine Forældres Egteskabspagt under Bøn og Guds paakaldelse helligedes, beregne de deres største Held, de Glæder paa hvilke de altid satte mest Priis, og gav Fortrinet for al anden jordisk Herlighed, Huuslivets de rene: ste, de skønneste Glæder. Det var jo ogsaa den, som gav os dig, kjære Brud! gav os den Fader og Moder glæde vi hidtil have oplevet, gav os enhver af den kjære Flok, som vi idag velsigne og anbefale til Guds hulde Baretægt. Den var det som gav mig Moderen for eder Alle, under hvis Hjerte I have lagt, og i hvem det opfyldtes paa mig: „Din Huustro skal være som et frugtbart Vintre paa Siderne af dit Huus, dine Børn som Olieqviste omkring dit Bord". O! bliv for Din Halven, min Datter! hvad Din Moder i 25 Aar har været for mig, saa vil Han snart af egen Erfaring sande med vort Kirkeritual: „at den Stand, hvori Han idag indtræder, er Gud tækkelig og af hannem velsignet". Og herfra skrider jeg da i Jesu Navn til Stunden, den ansvarsfulde, der lagde Grundvol: den for mig Selv, der skal lægge den for mine Børn til de vigtigste Begivenheder i deres Liv. Uasbrudt Glæde faldt ikke i min Lod, den skal heller ikke falde i deres, eller i noget Menneskes. Sorg og Glæde skulde vandre tilhobe. Men Du, o Gud! vaage kun over, at baade Forældre og Børn maatte vedblive at høre Dig til, saa vil Du, som

fels begyndte den gode Gjerning i os, ogsaa fuldende den indtil vor Herres Jesu Christi Dag. Min Fader Forsorg for denne min Datter ophører idag; lad Din aldrig op: høre. „Jeg vil, at de som Du haver givet mig, skal og engang, tilligemed mig Selv være hvor Du er“. Og da Du giver mig idag i denne Brudgom en ny Søn, saa siger jeg om baade Brudgom og Brud: „De vare Dine og Du haver givet mig dem“. Og hvorledes deres, hvor: ledes vort eget og Børns Brød skalde skjæres, inden vi forlade denne Jord, saa lad baade de og Vi saaledes her: tieden færde, at Vi ved Veiens Ende „maa see den Her: lighed an, som den Eenbaarne havde hos Dig, vor Sa: der, for Verden var“. Amen.

3533/